И З В Е С Т И Я

НА

ИНСТИТУТА ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК
„ПРОФ. ЛЮБОМИР АНДРЕЙЧИН“

К н и г а XXXIX

BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

PAPERS

OF

THE INSTITUTE FOR BULGARIAN LANGUAGE
"PROF. LYUBOMIR ANDREYCHIN"

Volume XXXIX

Sofia ● 2026

Published by the Institute for Bulgarian Language
"Prof. Lyubomir Andreychin"

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

ИЗВЕСТИЯ

НА

ИНСТИТУТА ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК
„ПРОФ. ЛЮБОМИР АНДРЕЙЧИН“

Книга XXXIX

София ● 2026

Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“

ИЗВЕСТИЯ НА ИНСТИТУТА ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК „ПРОФ. ЛЮБОМИР АНДРЕЙЧИН“
К н и г а XXXIX

ГЛАВЕН РЕДАКТОР: проф. д-р Светла КОЕВА
ОТГОВОРНИ РЕДАКТОРИ: проф. д-р Сия КОЛКОВСКА, доц. д-р Надежда КОСТОВА, доц. д-р Цветелина ГЕОРГИЕВА

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

доц. д-р Цветелина Георгиева, проф. д-р Руска Станчева, проф. дфн Марияна Цибранска-Костова, проф. Златка Генчева (CNRS, Париж), проф. Брайън Джоузеф (Държавен университет на Охайо, Кълъмбъс), проф. Елена Иванова (Санктпетербургски университет), проф. Елеонора Йовкова-Шии (Университет в Тояма, Япония), проф. Илияна Кръпова (Университет Ка Фоскари, Венеция), доц. д-р Иван Петров (Лодзки университет, Полша), проф. д-р Петър Сотиров (Университет „Мария Склодовска-Кюри“, Люблин, Полша), проф. д-р Йоанна Сатола-Сташковяк (Хуманитарно-икономическа академия в Лодз, Полша), проф. дфн Ирина Седакова (Институт по славяноведение, Руска академия на науките, Русия), проф. дфн Елена Узеньова (Институт по славянознание, Руска академия на науките, Русия)

УРЕДНИК: гл. ас. д-р Мария Тодорова

EDITOR IN CHIEF: Prof. Svetla KOEVA
VOLUME EDITORS: Prof. Sia KOLKOVSKA, Assoc. Prof. Nadezhda KOSTOVA, Assoc. Prof. Tsvetelina GEORGIEVA

EDITORIAL BOARD

Assoc. Prof. Tsvetelina Georgieva, Prof. Svetla Koeva, Prof. Ruska Stancheva, Prof. DSc. Mariyana Tsibranska-Kostova, Prof. Zlatka Guentchéva (CNRS, Paris), Prof. Elena Ivanova (Saint Petersburg State University), Prof. Brian Joseph (Ohio State University, Columbus), Prof. Iliana Krapova (Ca' Foscari University of Venice), Prof. Eleonora Yovkova-Shii (Toyama University, Japan), Assoc. Prof. Ivan Petrov (University of Łódź, Poland), Prof. Petar Sotirov (Maria Curie-Skłodowska University, Poland), Prof. Joanna Satoła-Staśkowiak (Academy of Humanities & Economics in Lodz, Poland), Prof. DSc. Irina Sedakova (Institute of Slavic Studies Russian Academy of Sciences, Russia), Prof. DSc. Elena Uzeneva (Institute of Slavic Studies Russian Academy of Sciences, Russia)

EDITORIAL SECRETARY: Assist. Prof. Maria Todorova

Адрес: Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“,
Българска академия на науките, бул. „Шипченски проход“ 52, блок 17,
София 1113, България,
+359 2/872 23 02

Авторските права на статиите остават собственост на авторите. Публикациите в сборника се разпространяват под лицензa Creative Commons Attribution 4.0. International Licence (CC BY 4.0): http://creativecommons.Org/licenses/by/4.0

Editorial address: Institute for Bulgarian Language “Prof. Lyubomir Andreychin”,
Bulgarian Academy of Sciences, 52 Shipchenski Prohod Blvd., bl. 17,
Sofia 1113, Bulgaria,
+359 2/872 23 02

Copyright of each paper stays with the respective authors. The works in the volume are licensed under a Creative Commons Attribution 4.0. International Licence (CC BY 4.0): http://creativecommons.Org/ licenses/by/4.0

© Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ – БАН, 2026

ISSN 0323-9934 (print)
ISSN 2603-3402 (online)

Книга XXXIX се издава с финансовата подкрепа на Фонд „Научни изследвания“ при Министерството на образованието и науката.

СЪДЪРЖАНИЕ

Олга М. Младенова *Словото за четиридесетте севастийски мъченици в контекста на ранните новобългарски книжовни диалози* 7

Марияна Цибранска-Костова *Легендарната история на арцивурския пост (данни от ръкописите и от Патриарх Евтимий)* 75

Татяна Илиева *Наблюдения върху правописа на статията Протл⟨ък⟩ъ лу⟨тꙋ⟩ргїи, и цркви, и чинꙋ щен'ничьскомꙋ в MSS РГАДА 88 и Богишич 52* . . 99

Георги Митринов *Надписите на камбани от източноправославните църковни храмове в Асеновград* 163

Диана Благоева, Йоанна Сатола-Сташковяк *Фразеология и превод (върху материал от български преводи на прозата на Олга Токарчук.* 191

Константин Радоев *Съпоставка и класификация на семантичните роли и глаголите за пространствена локация, преместване и трансфер в шведски, датски и български език* 225

Татяна Александрова, Жанета Златева, Даяна Иванова, Райна Бенева *Предаване на виетнамски собствени имена и виетнамизми на български език: предизвикателства и възможни решения* 257

Валентина Бонджолова *Семантични и словообразувателни особености на някои нови феминативи с префиксоид екс- и/или суфикс -ш(а)* 315

Цветелина Георгиева *Цигани или роми (лингвистични наблюдения)* 339

Иван Тенев *Словотворчество и експресивност. Словообразувателна и семантична интеграция на съществителното трол (‘участник в интернет комуникация, който публикува провокиращи коментари’) в съвременната българска реч* 359

Деян Драганов *Държава и държавност: език и художествена образност в държавния протокол и церемониал* 397

Фонд „Научни изследвания“ не носи отговорност за съдържанието на отпечатаните студии.

CONTENTS

Olga M. Mladenova *Passio martyrum XL sebastensium in the context of early modern Bulgarian literary pursuits* 7

Mariyana Tsibranska-Kostova *The legendary history of arajavor fast (Data from Manuscripts and Patriarch Euthymius)* 75

Tatyana Ilieva *Observations on the orthography of the article Протл⟨ък⟩ъ лу⟨тѹ⟩ргїи, и црькви, и чинѹ сщен'ничьскомѹ in MSS RGADA 88 and Bogishich 52* 99

Georgi Mitrinov *The inscriptions on bells from the eastern orthodox churches in Asenovgrad* 163

Diana Blagoeva, Joanna Satoła-Staśkowiak *Phraseology and translation (based on material from bulgarian translations of Olga Tokarczuk's prose)* 191

Konstantin Radoev *A contrastive comparison and classification of semantic roles and verbs of spatial location, movement and transfer in Swedish, Danish and Bulgarian* 225

Tatyana Aleksandrova, Zhaneta Zlateva, Dayana Ivanova, Rayna Beneva *Representation of Vietnamese proper names and Vietnamisms into Bulgarian: challenges and possible solutions* 257

Valentina Bondzholova *Semantic and word-formation features of some new feminatives with prefixoid екс- and/or suffix -ш(а)* 315

Tsvetelina Georgieva *Gypsies or roma (linguistic observations)* 339

Ivan Tenev *Word-creation and expressivity. Derivational and semantic integration of the noun Bg. трол ('a participant in Internet communication who posts provocative comments') in contemporary Bulgarian speech* 359

Deyan Draganov *State and stateship: language and artistic imagery in state protocol and ceremonial.* 397